

Pinch, T.J.: The Conservative and Radical Interpretations: Are Some Mertonians „Kuhnians“ and Some Kuhnians „Mertonians“?

Markéta Bočková
učo 52 810

Název: Mertonovské tendence Kuhnianů, Kuhnianská úchylka Mertonovců?

Původním provokativním názvem se Trevor Pinch snaží upozornit na zajímavý fenomén oddělování či slučování kognitivní a sociální stránky vědeckého poznání. Přístup slučující sociální a kognitivní označuje za radikální – ten je podle něj vlastní tzv. „Mertonovcům“. Naopak přísné oddělování obou složek vědy charakterizuje jako konzervativní a s odkazem na tradiční pojetí nazývá jeho zastávce Kuhniany“. Přitom se však snaží na příkladech (pro ilustraci používá především rozdílné používání konceptu „paradigmatu“) ukázat, jak velmi těžký úkol na sebe obě skupiny berou, pokud by se měly snažit být ve svých stanoviscích vždy a za každou cenu konzistentní. Přináší tedy příklady oddělování sociálního a kognitivního u těch, kteří proklamují jejich sloučení a naopak.

Podle Pinche rozdíl mezi mertonovským přístupem a prací Thomase Kuhna a jeho následovníků vystupuje nejzřetelněji právě pokud jsou Kuhnovy myšlenky interpretovány radikálně. Zároveň podobné radikálně – konzervativní rozdělení vidí i v rozdílech Amerického a Evropského přístupu k vědním studiím. Zatímco ve Spojených státech byl kladen důraz především na sociální skupiny v nichž je sdíleno paradigma, Britský proud bádání se zaměřuje na poznatky, které paradigma tvoří.